

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1ObdoV/6/2014
Identifikačné číslo spisu:	1097899299
Dátum vydania rozhodnutia:	21.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Seman
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1097899299.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: N. E., F., zastúpený JUDr. László Lengyel, advokát, so sídlom Ružová dolina 6, 821 08 Bratislava, proti žalovanému: UNION poisťovňa, a. s., Bajkalská 29/a, 813 60 Bratislava, IČO: 31 322 051, o zaplatenie 451 729,10 eur (13 608 791 Sk) s príslušenstvom, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30. marca 2011 č. k. 5Obo/40/2010-415, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu o d m i e t a .
Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave, ako sú prvého stupňa, rozsudkom zo dňa 10. februára 2010 č. k. 70Cb/55/1997-390, zamietol žalobu a žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

Súd vychádzal z toho zistenia, že žalobca sa domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 13 608 791,-- Sk spolu s 18% úrokom z omeškania od 12. 05. 1993 až do zaplatenia z titulu zostatku poistného plnenia, na základe poistnej zmluvy č. 115203 zo dňa 14. 04. 1993, uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalobcu T. Q. a žalovaným na prepravu zásielky v hodnote 15 369 791,-- Sk. Podľa žalobcu došlo dňa 27. 04. 1993 k poistnej udalosti, v dôsledku čoho mu vznikol nárok na poistné plnenie. T. Q. a žalovaný dňa 16. 12. 1993 uzatvorili dohodu o poskytnutí zálohy z poistného plnenia vo výške 1 000 000,-- Sk. Žalovaný listom zo dňa 17. 03. 1994 oznámil žalobcovi, že znížil poistné plnenie na sumu 1 760 000,-- Sk. K uvedenému výpočtu dospel na základe skutočnej škody, ktorá bola vyčíslená znaleckým posudkom na sumu 3 520 000,-- Sk, znížením o 50% na základe poistných podmienok uvedených v poistnej zmluve. Po úhrade sumy 1 000 000,-- Sk ako zálohy zostala k úhrade suma 760 000,-- Sk, ktorú žalovaný poukázal na účet firmy ROSA. Podľa Zoltána Rosu tak po odpočítaní sumy 1 760 000,-- Sk zostalo nezaplatené poistné v sume 13 608 791,-- Sk, ktorá sa stala predmetom sporu.

Súd prvého stupňa odôvodnil svoje rozhodnutie s poukazom na ustanovenia § 788 ods. 1 až § 809 Občianskeho zákonníka. Mal za preukázané, že došlo k poistnej udalosti, a tým vznikol žalobcovi nárok

na poistné, čo nepopieral ani žalovaný, nakoľko aj vyplatil poistné plnenie. Spornou zostala však výška vyplateného poistného plnenia. Žalobca v podaní zo dňa 26. 11. 2009 uviedol, že výška poistného plnenia sa rovná obchodnej cene zásielky bez akejkoľvek ťažkosti. Toto tvrdenie však nemá oporu v poistných podmienkach, nakoľko obchodná cena ani za predpokladu, že by bola poistnou hodnotou zásielky, nie je totožná s poistným plnením. Výšku poistného plnenia určuje obsah a rozsah poistenia, spoluúčasť, rôzne obmedzenia poistného plnenia. V danom prípade je potrebné určiť výšku poistnej hodnoty, či teda je poistnou hodnotou obchodná cena alebo obecná cena. Žalobca tvrdil, že poistnou hodnotou zásielky bola jej obchodná cena a ďalej tvrdil, že obchodná cena je predajná cena, za ktorú právny predchodca žalobcu dojednal predaj zásielky. Pojem obchodná cena je ekonomickou kategóriou, poistné podmienky neobsahujú definíciu tohto pojmu. Žalobca pri určení výšky žalovanej istiny vychádza z výšky kúpnej sumy v kúpnej zmluve uzavretej medzi ním a spoločnosťou DIGI trend GmbH. Táto zmluva je od počiatku neplatná, nakoľko subjekt uvedený ako kupujúci nikdy neexistoval, o čom žalovaný predložil súdu potvrdenie registrového súdu z Rakúska. Prvostupňový súd je toho názoru, že aj keď absolútna neplatnosť tejto kúpnej zmluvy nemá vplyv na určenie výšky poistného plnenia, nie je možné vychádzať z ceny v nej uvedenej, nakoľko v poistnej zmluve nebolo dojednané, že zisk žalobcu je započítaný do poistnej hodnoty. Žalobca je toho názoru, že znalkyňa v znaleckom posudku určila iba predajnú cenu a z tejto ceny nie je možné vychádzať pri určení poistnej hodnoty. Vychádzajúc z definície pojmu obchodná cena, ako aj jeho logického a gramatického výkladu mal súd za to, že znalkyňa tým, že určila predajnú cenu, určila zároveň aj obchodnú cenu, nakoľko pojmy predajná cena a obchodná cena sú totožné, pričom poukazuje na definíciu pojmu predajná cena, ktorou je cena vychádzajúca z kontraktnej ceny, upravená o nákladové položky spojené s dodávkou tovaru na Slovenské hranice, ako aj obchodná réžia dovážajúceho subjektu. Z takto určenej výšky škody vychádzali aj orgány činné v trestnom konaní, keď v uznesení OUPVZSR Levice ČVS:VP568/93 zo dňa 18. 10. 2003 je uvedené, že znalkyňa bola pribratá vyšetrovateľom z dôvodu spresnenia výšky škody a táto stanovila cenu jednej šatky na 160,-- Sk, čím sa výška škody zmenila z pôvodných 15 368 791,-- Sk na 3 520 000,-- Sk. Pokiaľ ide o zníženie poistného plnenia, mal súd za to, že žalobca porušil svoje povinnosti uvedené v poistných podmienkach, a to všeobecnú prevenčnú povinnosť v zmysle článku 15 odsek 1 písm. a/ Poistných podmienok. Malo k tomu dôjsť konaním žalobcu, keďže tovar, ktorého hodnota bola podľa jeho názoru viac ako 15 mil. korún, nechal bez dozoru na vozidle s plachtou a podľa skutočnosti, že už po cca 1 hodine cesty odstavil auto za účelom konzumácie večere, pričom šofér i majiteľ firmy odišli iným autom do vzdialenejšej reštaurácie. Žalobca uvádza, že kúpil tovar v hodnote 528 000,-- USD, avšak úhradu tejto sumy nikdy nepreukázal, a to napriek tomu, že bol na preukázanie úhrady súdom vyzvaný. Znalkyňa, ktorá vykonala fyzickú obhliadku, však konštatovala v znaleckom posudku, že kvalita materiálu a vysoká hmotnosť svedčí o výrobe staršieho dátá. Ďalej uviedla, že vzhľadom na vysoký počet vyrobených kusov v jednom grafickom prevedení neovplyvňuje cenu ani meno slávneho umelca, a že cena je nereálna aj pre veľkoodberateľa, nie to ešte pre maloobchodnú sieť a nie je adekvátna kvalitatívnej úrovni a technickému prevedeniu výrobku. V tejto súvislosti súd prvého stupňa poukázal na všeobecný účel majetkového poistenia, ktorým náhrada určitej majetkovej ujmy, teda poistenie, v žiadnom prípade nemôže viesť k obohateniu.

Prvostupňový súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na poistné plnenie vo výške 1 760 000,-- Sk, ktorý mu už bol vyplatený, a preto nárok žalobcu na zaplatenie sumy 13 608 791,-- Sk ako nedôvodný zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Na odvolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, rozsudkom zo dňa 30. marca 2011 č. k. 5Obo/40/2010-415 napadnutý rozsudok prvostupňového súdu podľa ust. § 219 O. s. p. potvrdil.

Žalobca dôvody svojho odvolania založil predovšetkým na tvrdení, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Mal za to, že súd prvého stupňa porušil svoju povinnosť, keď pri odôvodnení svojho rozhodnutia nebral do úvahy zistenia z listu firmy zo dňa 29. 09. 1993 a z uznesenia Okresnej prokuratúry v Leviciach zo dňa 23. 06. 1994, č. k. 2PV/630/16, a to napriek tomu, že tieto

dôkazy svedčia o tom, že pán T. Q. predložil posudok iného znalca, podľa ktorého hodnota zásielky je 5-násobne väčšia ako suma uvedená v znaleckom posudku p. Emílie Šramkovej. Ďalej mal žalobca za to, že prvostupňový súd ničím neodôvodnil skutočnosť, prečo mal žalovaný právo znížiť poisťné plnenie o 50%. Žalobca nesúhlasí ani s konštatovaním súdu, že znalkyňa určila obchodnú cenu zásielky, nakoľko nemala dostatok údajov. Pochybenie vidí aj v závere súdu prvého stupňa, že podľa ustanovení „Poisťných podmienok pre zahraničnú prepravu zásielok“, z ktorých je možno určiť výšku poisťného plnenia, suma, ktorú znalkyňa určila, sa rovná výške poisťného plnenia pred jej znížením.

Odvolačný súd sa stotožnil s odôvodnením súdu prvého stupňa týkajúceho sa záverov o výške poskytnutého plnenia určeného podľa poisťnej zmluvy a poisťných podmienok. Konštatuje, že námietka odvolateľa, týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa je neopodstatnená. Žalobca namietal, že prvostupňový súd opomenul dôkazy, a to list firmy ROSA zo dňa 29. 09. 1993 a uznesenie Okresnej prokuratúry v Leviciach zo dňa 23. 06. 1994 č. k. 2PV/630/93-16. K tomuto odvolačému súdu uvádza, že z listu žalobcu zo dňa 29. 09. 1993 vyplýva len, že požiadal UNION poisťováciu, a. s., Bratislava, o vyplatenie 50% zálohovej poisťnej čiastky z poisťky č. 115 203 zo dňa 14. 04. 1993 z poisťnej hodnoty 15 368 790,- Sk. Z uznesenia Okresnej prokuratúry v Leviciach zo dňa 23. 06. 1994 vyplýva, že bola zamietnutá sťažnosť T. Q. zo dňa 29. 10. 1993 proti uzneseniu vyšetrovateľa Okresného úradu vyšetrovania PZ SR v Leviciach. Z tohto uznesenia nevyplýva, že by súčasťou trestného spisu mal byť iný znalecký posudok, ktorý by určil 5-násobne vyššiu hodnotu zásielky tak, ako to urobila znalkyňa Emília Šramková. Iný znalecký posudok na určenie obchodnej ceny zásielky žalobca nepredložil a ani nenavrhol v tomto konaní vykonať dôkaz znaleckým posudkom na zistenie obchodnej ceny zásielky.

Odvolačný súd vo vzťahu k námietke žalobcu, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, konštatuje, že prvostupňový súd vykonal všetky žalobcom navrhnuté dôkazy a tieto spolu s vykonanými dôkazmi, ktoré navrhovali žalobca i žalovaný, boli dostatočným podkladom na úplné zistenie skutkového stavu, čo je zrejmé z obsahu spisu. Odvolačný súd nepovažuje úvahu Krajského súdu o ustálení výšky poisťného plnenia a zániku povinnosti žalovaného, vyplývajúcu z poisťnej zmluvy za svojvoľnú či neprimeranú. Naopak je toho názoru, že má racionálny podklad, ktorý vychádzal z predmetu sporu a obrany žalovaného smerom k zisťovaniu skutkového stavu veci. Nemôže taktiež konštatovať, že by súd prvého stupňa aplikoval zákonné ustanovenia o dokazovaní v občianskom súdnom konaní tak, že by tým poprel ich účel a význam. Preto súd správne na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že suma, ktorú žalobca uviedol ako kúpnu cenu a zároveň poisťnú sumu v poisťnej zmluve je nereálna a absolútne nadhodnotená, dôkazmi nepreukázaná a nepodložená a nezodpovedala reálnej hodnote tovaru.

K námietke odvolateľa, že súd vec nesprávne právne posúdil, má odvolačný súd za to, že prvostupňový súd použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho i správne aplikoval, to znamená z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania. Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, uznesenie súdu prvého stupňa, v zmysle ust. § 219 O. s. p., ako vecne správne potvrdil. O náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti vyššie uvedenému rozsudku podal žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu dovolanie, ktoré oprel o ust. § 237 písm. f/ O. s. p. (účinného do 31. 12. 2014) a uviedol, že postupom súdu mu bolo odopreté právo preukázať svoje tvrdenia nevyhovením jeho návrhu na vykonanie dôkazu z listu firmy ROSA zo dňa 29. 09. 1993 a z uznesenia Okresnej prokuratúry v Leviciach zo dňa 23. 06. 1994 č. k. 2PV/630/93-16, a to napriek tomu, že tieto dôkazy svedčia o rozhodujúcej skutočnosti, t. j. o tom, že pán T. Q. predložil políciu posudok iného znalca, podľa ktorého hodnota zásielky je päťnásobne väčšia od sumy uvedenej v znaleckom posudku pani Emílie Šramkovej. Dovolateľ je toho názoru, že aj z odôvodnenia odvolacieho súdu chýba riadne právne posúdenie predmetnej veci a vysvetlenie vzťahu medzi jeho skutkovými zisteniami a ním citovanými ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu považuje len za kopírovanie obsahu odôvodnenia súdu prvého stupňa obsahujúce iba všeobecné závery. Postup odvolacieho súdu, keď prevzal závery súdu prvého

stupňa, pričom sa nevysporiadal s právne významnými dôvodmi odvolania znamená, že napadnutý rozsudok nie je riadne odôvodnený. Žalobca poukazuje na svoje písomné podanie zo dňa 26. 11. 2009, kde tvrdil: „Zo záverov znalkyne nie je možné zistiť, či je tým určená hodnota alebo cena - ak áno, aká hodnota alebo aká cena. Skutkové zistenie súdu prvého stupňa, podľa ktorého znalkyňa určila predajnú cenu, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Nakoľko odvolací súd nenapravil tieto nedostatky rozhodnutia prvostupňového súdu, je toto rozhodnutie postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie v predmetnej veci. Má za to, že rozsudok odvolacieho súdu nie je riadne odôvodnený, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Vzhľadom k uvedenému žalobca žiada, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k podanému dovolaniu uvádza, že totožnými námietkami dovolateľa ohľadne vykonaných dôkazov sa zaoberal už odvolací súd. Má za to, že súdy sa vysporiadali so všetkými tvrdeniami žalobcu, vykonali všetky navrhnuté a predložené dôkazy a riadne ich vyhodnotili. Vzhľadom k tomu navrhuje, aby dovolací súd dovolanie zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania v zmysle § 243a ods. 1 O. s. p. najskôr skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Podľa ust. § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa ust. § 237 O. s. p. (účinného do 31. 12. 2014) je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Podľa ust. § 239 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/.

Podľa ust. § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho. V zmysle ust. § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v procesnej forme rozsudku, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu, vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), alebo rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

Dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu znaky vyššie uvedených rozhodnutí nemá. V

prejednávanej veci odvolací súd síce rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako súdu prvého stupňa vo veci samej potvrdil, avšak vo výrokovvej časti svojho rozhodnutia prípustnosť dovolania nevyslovil. Rovnako nejde o potvrdenie takého rozsudku prvostupňového súdu, ktorým by súd prvého stupňa vo svojom výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p., vzhľadom na ktorú skutočnosť je nepochybné, že dovolanie žalobcu v zmysle § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. prípustné nie je.

S prihladením na ust. § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p., ukládajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihladiť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník konania namietal alebo nie), Najvyšší súd Slovenskej republiky sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. (účinného do 31. 12. 2014). Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia, majúcich za následok tzv. zmätočnosť rozhodnutia. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. (účinného do 31. 12. 2014), možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O. s. p. vylúčené.

Zamerajúc sa na dovolateľom tvrdenú procesnú vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. (účinného do 31. 12. 2014), dovolací súd prednostne skúmal, či žalobcovi nebola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť pred ním konať. K odňatiu jeho možnosti konať pred súdom malo podľa jeho názoru dôjsť tým, že odvolací súd mu podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p. (účinného do 31. 12. 2014) odňal možnosť konať pred súdom tým, že tak prvostupňový súd ako odvolací súd svoje rozsudky riadne neodôvodnil. Dovolateľ konkrétne namietal postup súdu prvého stupňa, keď neurobil žiadne skutkové zistenie z listu firmy ROSA zo dňa 29. 09. 1993 a z uznesenia Okresnej prokuratúry v Leviciach zo dňa 23. 06. 1994 č. k. 2Pv/603/93-16. Podľa názoru dovolateľa ani odvolací súd netvrdí, že súd prvého stupňa odôvodnil, prečo tieto dôkazy opomenul, a vyslovil iba to, že z týchto dôkazov nevyplýva, že by z trestného spisu mal byť iný znalecký posudok, ktorý by určil 5-násobne vyššiu hodnotu zásielky.

Pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení nedefinuje ani nešpecifikuje. Pod odňatím možnosti konať pred súdom je preto potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré sú mu Občianskym súdnym poriadkom priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. (účinného do 31. 12. 2014) významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Citované ustanovenie odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvisu s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením veci, vysloveným v napadnutom rozhodnutí.

Odňatím možnosti konať pred súdom nemôže byť ani zákonné rozhodnutie všeobecného súdu nevykonať navrhovaný dôkaz. Podľa ust. § 120 O. s. p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. K tomu ustanoveniu sa vyjadril Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom zo dňa 30. 09. 2010 sp. zn. I. ÚS 350/2008, v ktorom uvádza, že „Dokazovanie v občianskom súdnom konaní prebieha vo viacerých fázach; od navrhnutia dôkazu cez jeho zabezpečenie, vykonanie a následné vyhodnotenie. Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou účastníkov konania, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci všeobecného súdu korigovať návrhy účastníkov na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný.“ Ďalej uvádza, že v odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky

klúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07).

Žalobca už v odvolaní voči rozsudku prvostupňového súdu namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia ohľadom listu firmy ROSA a uznesenia Okresnej prokuratúry v Leviciach, čím mu bola podľa jeho slov odňatá možnosť konať pred súdom. K tomu tvrdeniu žalobcu odvolací súd uviedol, že z predmetného listu vyplýva len to, že žalobca požiadal UNION poisťováciu, a. s., Bratislava, o vyplatenie 50% zálohovej poisťnej čiastky, z dôvodu penalizácie dodávateľa (ktorú však právny predchodca ani žalobca v tomto súdnom konaní ničím nepreukázal), ako aj z dôvodu príliš dlhého trvania a zisťovania okolností poisťného prípadu. Z uznesenia Okresnej prokuratúry v Leviciach zo dňa 23. 06. 1994 vyplýva, že bola zamietnutá sťažnosť Zoltána Rosu zo dňa 29. 10. 1993 proti uzneseniu vyšetrovateľa Okresného úradu vyšetrovania PZ SR v Leviciach. Prokurátor preskúmal predložený spis a zistil, že sťažnosť podala neoprávnená osoba. Z tohto uznesenia nevyplyva, že by súčasťou trestného spisu mal byť iný znalecký posudok, ktorý by určil 5-násobne vyššiu hodnotu zásielky, ako to urobila znalkyňa Emília Šramková, a v tomto konaní žalobca ani nenavrhol vykonať dôkaz iným znaleckým posudkom na zistenie obchodnej ceny zásielky.

Rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa jasne a zrozumiteľne opisuje a odôvodňuje skladbu vykonaného dokazovania a dôvody, ktoré viedli k rozhodnutiu vo veci samej. V prejednávanej veci je nesporné žalobcove preukázanie svojho práva na poisťné plnenie. Spornou zostala výška tohto nároku a spôsob jej určenia. V konaní boli vykonané všetky dôkazy, ktoré navrhol tak žalobca, ako aj žalovaný. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku správne konštatuje, že súd prvého stupňa vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, a jeho zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 132 až § 135 O. s. p.

Žalobca v podanom dovolaní opätovne namieta absenciu odôvodnenia tvrdenia súdu prvého stupňa o záveroch, prečo práve o 50% mal právo žalovaný poisťné plnenie znížiť a chybné posúdenie výšky poisťnej hodnoty predmetného tovaru, nakoľko sa domnieva, že znalkyňa neurčila obchodnú cenu zásielky, pretože nemala dostatok údajov. Odvolací súd sa venoval v odôvodnení napadnutého rozsudku i týmto námietkam a uviedol, že súd prvého stupňa odôvodnil, prečo bola poisťnou hodnotou zásielky suma 3 520 000,-- Sk a nie suma 15 369 791,-- Sk. Poisťná suma 15 369 791,-- Sk vychádza z kúpnej zmluvy uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu ako predávajúcim a Rakúskou obchodnou spoločnosťou DIGI TREND GmbH ako kupujúcim. Súd prvého stupňa podľa odvolacieho súdu správne považoval túto zmluvu za neplatnú, nakoľko subjekt uvedený ako kupujúci nikdy neexistoval (o čom predložil dôkaz žalovaný, vyjadrenie Rakúskeho registrového súdu), a táto, ako ani podpisy na nej, neboli úradne osvedčené. Tovar nadobudol právny predchodca žalobcu na základe tiež predloženej neosvedčenej fotokópie zmluvy so spoločnosťou ALBI DOC Ltd., avšak uhradenie kúpnej ceny v zmysle tejto zmluvy žalobca, ani jeho právny predchodca nepreukázali, napriek tomu, že na to boli súdom vyzvaní. Dôkaz o penalizácii dodávateľa, na ktorú sa žalobca odvolával pri žiadosti o vyplatenie zálohy, v konaní taktiež nepredložil. Preto má odvolací súd za to, že žalobca nepreukázal, že obchodná cena tovaru predstavovala sumu 15 243 360,-- Sk. Odvolací súd má za to, že tým, že žalobca stanovil poisťnú sumu tak, že bola omnoho vyššia ako poisťná hodnota zásielky, došlo k nadpoisteniu a podľa článku 5 ods. 3 Poisťných podmienok poisťovňa nebola povinná uhradiť viac ako škodu. K dôvodu krátenia poisťného plnenia z dôvodu porušenia povinnosti má odvolací súd za to, že žalovaný správne krátil poisťné plnenie o 50% z dôvodu všeobecnej prevenčnej povinnosti žalobcu, keď podľa článku 15 ods. 1 písm. a/ Poisťných podmienok pre zahraničnú prepravu zásielok je poisťník povinný dbať podľa svojich možností na to, aby poisťná udalosť nenastala. Ďalej podľa článku 15 bod 1 písm. g/ v prípade porušenia tejto povinnosti a ak porušenie prospeje k vzniku poisťnej udalosti, je poisťovňa oprávnená náhradu primerane znížiť, alebo ju úplne odmietnuť. Poukazuje na vyšetrovací spis Okresného úradu vyšetrovania Policajného zboru Levice, ČVS: VP 568/93, z ktorého je zrejmé, že vozidlo, na ktorom bol

uložený tovar v hodnote viac ako 3 mil. slovenských korún, podľa žalobcu viac ako 15 mil. slovenských korún, bolo len zaplachtené, tovar nebol uzamknutý, bol len colnými plombami uzavretý. Vozidlo malo ako zabezpečovacie zariadenie len uchytenie volantu, vodič žalobcu so žalobcom opustili vozidlo na ne stráženom parkovisku a odišli do reštaurácie napriek tomu, že boli na ceste iba necelú hodinu. Miera porušenia všeobecnej prevenčnej povinnosti bola vzhľadom na uvedené tak intenzívna, že zakladala právo žalovaného na krátenie poistného plnenia vo výške 50%. Dovolací súd má za to, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozsudku vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu v podanom odvolaní, kde objasňuje, na základe čoho dospel k potvrdeniu správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. (účinného do 31. 12. 2014) je rozhodujúce len to, či účastník konania v dôsledku nesprávneho postupu súdu bol ukrátený na svojich procesných právach alebo nie. Procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. (účinného do 31. 12. 2014) zakladá okrem iného aj nedostatočné (súčasne nezrozumiteľné) odôvodnenie súdneho rozhodnutia, pre ktoré je toto nepreskúmateľné, ktorú vadu však dovolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, ako aj konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, nezistil.

Dovolateľ napokon tvrdí, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súď však právnym posúdením veci účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. (účinného do 31. 12. 2014) neodníma. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesné prípustné dovolanie, zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov, procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. (účinného do 31. 12. 2014) nie je, pretože (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súď účastníkovi konania realizáciu jeho procesného oprávnenia neznemožňuje. V prejednávanej veci by uvedený dovolací dôvod bolo možné úspešne použiť, len ak by prípustnosť dovolania vyplývala z § 238 O. s. p., v posudzovanom prípade však tomu tak nie je. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť len procesné prípustné dovolanie, zároveň je zhodne zastávaný názor, že nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov, nezakladá procesnú prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. (I. ÚS 164/2012).

Keďže v danom prípade dovolanie žalobcu proti rozsudku odvolacieho súdu nie je podľa § 238 O. s. p. prípustné a vady uvedené v § 237 O. s. p. (účinného do 31. 12. 2014) zistené neboli, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súď dovolací, dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., ako neprípustné odmietol.

O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súď podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, a preto by mu patrila náhrada trov dovolacieho konania. Keďže mu však trovy v dovolacom konaní nevznikli, dovolací súď mu náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.